

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenunțarea se face în Săbii la expediția foiei pe afara la c. r. poște cu bani gați prin scrisori francate, adresate către expediția. Prețul prenuțării pentru Săbii este pe anu 7 fl. v. a. ear pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 35. ANULU XX.

Săbii, in 30 Aprile (12 Maiu) 1872.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarhia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țeri străine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platesc pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ore cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

Incunoscintiare.

In legatura cu decisiunea consistoriale dto 10 Ianuaru a. c. Nr. cons. 37. 1872, publicata in „Telegr. Rom.“, din 3/15 Februaru a. c. nr. 10, se aduce la cunoscintia publica: ca supunendu-se par. diaconu Dimitriu Cuntianu censurei prescise in susu numit'a decisiune consist. s'a aflatu aptu de a poté fungá cá aperiatoriu in cause matrimoniali și disciplinari inaintea forurilor bisericesci, spre care s'fersitu și s'a impartesitu și binecuvântarea arhierésca in intielesulu §-lui 442 din Dreptulu canonicu.

Sinodulu archidieceșanu.

Siedintia III.

ținuta in 27 l. c. Se cetesce mai întâiu protocolulu siedintiei precedinte prin dlu not. Branice; se facu observatiuni relative la rectificarea protocolulu; dlu dep. Nemesiu face observatiunea generale, pre care și acum unu anu o a facutu și adeva cá sa nu se persiste a se luá la protocolu tóte meruntele, ci mai multa sa se insemne numai sirulu vorbitorilor pro și contr'a la propuneri. Se autentica și primisce dupa aceste protocolulu cu modificatiunile facute.

Din partea presidiulu se ascernu mai multe rapóte ale consistoriulu archidieceșanu, intre cari unulu și despre starea lucrulu de fatia și cu privintia la reintregirea scaunulu protopresbiteralu alu Mercuriei, care se preda comisiunei petitiunarie dimpreuna cu multe alte petitiuni particulari. Multi deputati cari nu potura luá parte la sinodu, cerura dispensare din motive diferite, ceea ce se ia spre sciintia.

Dlu deputatu Patiti'a interpeléza pre consistoriulu archid. ca are cunoscintia despre starea cea trista și deplorable a edificiuulu și fondulu scólei confessionali din Cămpeni, și déca d'a, fact'au vre-unu pasu in acésta afacere. Presidiulu dechiaru ca nu se afla in positiune la momentu de a responde in specialu, spre acésta are trebuintia a cauta actele respective, in generalu póte inse impartesi ca senatulu scolaru de já a luat mesuri in acésta cestiune.

Dlu Dr. Glodariu renouesce o interpelatiune facuta in 1870, pre care și in sinodulu din 1871 a produs'o, relativu la competintia preitorulu și resp. a protopresbiterilor la actualu cununie, și róga presidiulu a-i spune ca are de cogetu a responde la acea interpelatiune. Presidiulu dechiaru ca la tempulu seu va responde. Dlu deputatu Branu de Lemenyi vorbesce la interpelatiunea Dr. Glodariu, arata momentuositatea obiectulu și urgédia respunderea la acea interpelatiune.

La ordinea dilei sta raportulu comisiunei pentru arondarea protopopiateloru. Referintele acestei comisiuni dlu prot. Popescu raportéza ca consistoriulu archidieceșanu din a cărui raportu se vede ca din 15 tracte n'au incursu datele necesarie, și-a datu parerea intr'acolo, ca protopresbiteratele sa remana deocamdata in status quo și ca arondarea sa se concredá consistoriulu, care in casuri obveniente va arondá provisoriu, despre ceea ce va raportá sinodulu spre definitiva decidere, pre basea dateloru, ce voru incurge pre totu anulu, din motivele: a) clerulu și poporulu e indatinatu cu impartirea de pâna acum, b) lips'a subsistintiei protopresbiterilor și imposibilitatea de a se afla in tóte protopresbiteratele in centru parochie corespundietórie pentru densii, c) impregiurarea ca parochie inca nu suntu organizate.

Comisiunea propune ca raportulu consistoriulu sa se inapoieze cu acelu adaosu cá consistoriulu sa traga informatiunile necesarie și din acele 15 tracte, pre bas'a dateloru din tóte părțile sa facu unu proiectu completu și sa-lu publice cátu de currendu cá sinódele protopresbiterale sa-si póta face reclamele; consistoriulu sa ascérna apoi proiectulu

dimpreuna cu reclamele și parerea sea sinodulu viitoru.

Dlu Dr. Glodariu ia cuventulu și întreba între altele, ca ce au fostu caus'a de n'au incursu datele de prin tóte tractele.

Dlu Branu de Lemenyi propune ca sa se re-tramita tóte actele dimpreuna cu reclamele de pâna acum consistoriulu și pre bas'a acésta sa elaboreze unu proiectu; proiectulu sa se astérna sinodulu viitoru fára de a se mai publica.

Deputatulu Patiti'a nu este multiamitu cu re-tramiterea la consistoriu, ci comisiunea sa lucre incesi. Densulu propune adeva, ca comisiunea sa elaboreze proiectulu pâna unde ajungu repótele respective datele incurse. Dlu deputatu Nemesiu spriginesce propunerea comisiunei pâna unde se dice ca sa se „publice“. Presidiulu atrage atentiunea sinodulu ca dupa parerea sea unu alu doilea proiectu aru fi de prisosu, ci sa remana pre lánge celu facutu și sa se traga numai datele necesarie inca neincurse mai departe; cu privintia la nemultiamirea unoru vorbitori cu raportulu consistoriulu crede presidiulu ca respectivii n'au causa a fi nemultiamiti cu raportulu consistoriulu, ci mai multa cu acele impregiurări triste, cari au facutu imposibile unu raportu mai indestulitoriu; nemultiamirea in intielesulu acelu n'are locu cáci consistoriulu a facutu atât'a cátu a potutu etc; Dlu Branu de Lemenyi vorbesce pentru staruiera cá consistoriulu sa implinesca insarcinarea, care i s'a facutu acum unu anu, cáci alto-cum si alte concluse ale sinodulu si voru perde tóta valórea; cu privintia la neincurgerea dateloru crede vorbitoriulu ca aru fi una ce fórté tristu cându consistoriulu n'aru fi potutu constringe pre protopopi ale ascerne, densulu e pentru propunerea comisiunei. Dlu prot. Popescu crede ca consistoriulu a facutu fórté bine ca nu s'a demisu la elaborarea unui proiectu, cáci i-a lipsitu inca datele; din acésta-si punctu de vedere a purcesu și comisiunea, ne elaborându unu proiectu și asiá dara nu li se póte face imputarea ca aru fi trecutu cu usiurintia preste lucru. Densulu recomándá inca odata propunerea comisiunei și crede ca nu numai acésta ci tóte proiectele sa se faca și ascérna sinodulu prin consistoriu. Dr. Glodariu voiesce ierasi a luá cuventulu; p. prot. Hanni'a observa ca dupa regulamentu nu e concesu a vorbi de două ori la unu obiectu; Dr. Glodariu reflecta ca și altii o au facutu; in fine totu i se da cuventulu și asiá dara incepe iera-si a vorbi la arondarea protopopiateloru, face imputare consistoriulu și comisiunei sinodulu și dice ca amânarea se face nu din pedeci și greutáti ci din intrige și interese particulari. Dr. Borci'a face o propunere dupa parerea sea midilóitóre între a lui Patiti'a și comisiunei. Dlu Pred'a inca face o propunere.

Dupa aceste mai iau cuventulu proponetorii și si recomándá inca odata fia-care propunerea și apoi se trece la votisare, și se primisce propunerea comisiunei cu unele mici modificári facute și propuse de ref. cându erá sa se voteze.

Branu de Lemenyi propune ca acum dupa ce arondarea e amanata, iera de alta parte se apropin alegerile cele nóue, ceea ce privesce cercurile electorali sa remana status quo; consistoriulu inse sa aiba mâna libera pentru centrurile de scrutinare sa le puna unde va aflá ca suntu mai acomodate. Dr. Glodariu propune cá locurile de scrutinare sa se schimbe. Metianu impreuna ambe propunerile și adauge ca schimbarea sa se faca la propunerea protopresbiterateloru resp. cercurilor.

Conferintia.

In nrulu trecutú amu anuciatu pre scriutu rezultatulu conferintiei ținute in 23 și 24 Aprile aici in Săbii. Va interesá inse pre on. publica cetitoriu a sci detaliurile acestei conferintie, la tóta

intemplarea insemnata, de óre-ce aci amu avutu o frumósa ocaziune de a audí parerea unui numeru frumosu de inteligintia romána din cele mai multe părți ale Ardélulu despre situatiunea nóstra politica și despre ardiend'a necesitate de a se face ce-va, pentru cá sa esímu din impasulu in care ne pusese trecutululu celu mai recentu.

Initiativ'a la conferintia o luá de asta data clubulu nationalu din Fagarasiu prin harthia sea dto 14 Aprile a. c. subscrisa de vice-presidintele acelu clubu Vicariulu gr. cat. I. Antonelli și de notariulu clubulu Arone Densu-sianu, adresata dupa cum suntemu informati cátra frontasii inteligintiei nóstre nationali in tóte părțile țierei nóstre; in acea harthia se provóca inteligint'a din tóte părțile și pentru cá sa se constituie in cluburi locali.

Dlu Antonelli caletorindu pre la Săbii spre Blasiu, au respanditu sciura ca adunarea convocata prin harthia subscrisa de densulu nu se va ținé, și provóca de aici pre unli din románi a telegrafá și in alte părți, cá sa nu vina la adunare, o alta harthia inse subscrisa totu de densulu, mai in acelu-si tempu sosesc la clubulu activistiloru din locu, in carea se respunde clubulu, ca adunarea prefapta pre Duminéca Tomei nu se póte amaná nici decum.

Adunarea nici nu s'a amanatu, ci Duminéca in 23 Aprile, fiindu fatia unu numeru frumosu de inteligintia adunatu in cancelaria Asociatiunei transilvane se și incepe desbaterea cestiuniloru pentru cari a concursu inteligintia dupa cum arataremu și in nrulu trecutú.

Presidintele clubulu nationalu din Fagarasiu dlu I. Branu de Lemenyi fiindu de fatia spune adunárei, ca cuprinsulu harthiei de invitatiune la adunarea séu conferintia presenta este adevérat'a espressione a vointiei clubulu nationalu din Fagarasiu. Dlu Dr. Borci'a advocatu in Săbii întreba și cere deslusire ca ce conclusu au adusu clubulu nationalu amintitu in privintia alegeriloru dietali? Sosu mentionatulu domnu descopere, ca Fagarasianii s'au dechiaratu pentru participarea la alegeri; iera la alte întrebári din alte părți spune, ca clubulu fagarasiu nu scie nimic'a de nici o revocare a dlui Antonelli și déca acésta a revocatu, revocarea acésta nu este nici decum facuta cu consimtiementulu clubulu, ci numai parerea sea, se vede, particulara.

In urm'a acestoru deslusiri cei adunati pásiescu la o consultare și intielegere între sine pentru de a se pronuciá asup'a afaceriloru nationali și a formá o directiva pentru cei ce o voru primí și aflá de buna.

Dlu Branu de Lemenyi este rugatu a condúce adunarea séu conferintia, ceea ce o si face, dându voia la luarea cuventulu și la discussiune.

Dlu Mezei tramisu de cátra clubulu din Alb'a-Iuli'a se dechiaru in principiu pentru activitate, dara densulu nu afla adunarea presente de competent'a aduce concluse obligatórie.

In desiertu se demustra ca concluse obligatórie pentru natiune scie adunarea ca nu póte aduce, dara pentru aceea totusi se póte demite adunarea in desbatere, din caosa ca situatiunea este destulu de critica și o chiarificare a ei este neincungiuratu de lipsa. Densulu remane pre lánge parerea sea și face urmátórea propunere:

Sa se amáne desbaterea, transpunendu-se cestiunea unei conferintie generali nationali, pre carea sa o conchiame adunarea presenta la Alb'a-Iuli'a.

Dlu advocatu Strevoiu combate amenarea din motive, ca adunându-se alt'a la Alb'a-Iuli'a iera se potu ivi ómeni, cari sa nege și competintia acelu și asiá pâna se voru totu face amenári pre-te amenári voru trece alegerile și ne vomu aflá iera acolo unde amu fostu pâna acum. Densulu e de parere

ca cei de fatia, fiindu ca suntu din tôte pârtille tieri, sa intre in desbatere si sa se decida cu atâtu mai vertosu cu câtu fia-care scie cum este opiniunea din tienuturile acele de unde suntu tramisi séu de unde au venito. Argumentulu ca se va strică prin desbatere aici in adunarea acést'a solidaritatea intre români nu sta, pentru ca acést'a totu asiá s'aru poté dice si despre ori care alta adunare si apoi ca românii sa fia in intielesulu acel'a solidari încâtu sa mérga orbisiiu pre o cale, fára de a fi in consunantia cu convingerile loro, care trebuie sa si le faca prin desbaterea cestiuniloru, nu doresce nici odata, acést'a aru fi unu testimoniu ca nu suntu in stare sa cugete, ci trebuie numai sa-i conduca cineva; cu ceea ce densulu nu se póte invoi nici odata. Cáci nu suntu aci cei ce au subscrisu hárti'a convocátore presentí, adunarea nu e de vina. Dupa aceste si alte motive tari densulu e de parere, cá sa se începá numai de câtu discussiunea asupr'a cestiunei ca ce este de facutu in afacerile politice si cu deosebire in ceea ce privesce alegerile dietali ce ni stau la usia.

Discussiunea a venitu acum in cursu. Oratorii se succedu si vorbescu, cari la objectu, cari facu reflectiuni la unele cuvinte séu espressiuni.

Asia dlu adv. Puscariu tramisu din partea clubului din Brasiovu inca e pentru intrarea in desbatere si pentru declarare ca românii sa participe la alegerile dietali; încátu pentru portarea deputatiloru mai departe sa póte tiené apoi o adunare generale, carea sa decida cum sa fia acea tienuta.

Dlu Axente Severu procede dela „mens sana in corpore sano“ si se escusa ca patimesce de unu morbu si sa nu i se ia in nome de reu ca vorbesce siedindu (se aproba). Dupa introducerea acést'a spune adunárei ca densulu cá omu veteranu n juratu la a. 1848 si nu póte sa se faca necredinciosu juramentului; gasesce ca adunarea este ofilita, nadasita si alte mai multe de felulu acest'a si ca in fine si densulu e pentru amanare pána la o conferintia carea sa fia compusa din membri alesi si carea sa fia adevérata expresiune a natiunei si adunarea acést'a sa fia la Alb'a-Iuli'a.

Aci aru mai fi de a se amintí de reflectárele dlui V. Romanu prin si din care se vedea ca n'au intielesu pre dlu adv. Strevoiu cându acest'a a vorbitu despre solidaritate si voi sa aduca la absurdu asertiunile dlui Strevoiu.

Din discussiunea ce a mai urmatu cu mare focu amintim discursulu dlui Diamandi Manole, iérsi tramisu alu clubului din Brasiovu, carele

combate energicu discussiunea pentru forme, prin carea se vede ca aici ce se acatia de forme voru cá sa impedece cestiunea; invinne aspru pre acei veterani, cari au causatu de bastimentulu natiunei, dupa cum dicea densulu, astadi este fára capitani si este datu in mân'a sortiei. Densulu aru vrea cá sa se afle directiunea. Bastimentulu sa numai plutéscá fára de a scí ca unde are sa ajunga si pentru aceea e de parere ca acum déca e unu numeru asiá frumosu de inteligintia adunatu la unu locu sa se intieléga ca ce e de facutu.

Dlu capit. in pensiuone Romanu tr. cl. din Brasovu inca e pentru neamenarea discussiunei; densulu arata unele sperintie triste ce le a facutu cu unii din inteligintii nostri si are temere, ca nici acum nu suntu motive curate cari ceru amenare; póte ca voru fi unii, cari aru voi sa mai stamu si mai departe passivi si asiá aru dori o adunare unde sa fia mai siguri de o majoritate. Atrage atentiunea asupr'a stárei celei triste a poporului si dice ca inteligintia sa se intereseze mai multu de poporu, pentru ca si pána acum s'au adusu unii in discreditu prin portarea loro cea siuvaitóre. Si densulu a juratu s' a luptatu pentru Imperatu, patria si natiune si se va luptá totu-dé-un'a, pentru ca densulu asiá e dedatu ca déca 'si da unde-va cuventulu sa si móra pentru densulu si de aceea e de parere ca o cestiune asiá de momentósa sa nu se mai amáne pentru ca cutare n'a venitu de si-a subscrisu convocarea.

Dupa mai multi vorbitori pentru de a se incepe desbaterea dlu P. Nemesiu face urmátorea propunere: Adunarea sa se dechiare pentru activitate si participarea la lucrarile pregatitóre pentru alegerile dietali, iéra cele ce au sa urmeze sa se decida in o conferintia carea va fi conchiamata de unu comitetu alesu din adunarea presenta la Alb'a-Iuli'a.

Pentru propunerea acést'a iau mai multi cuventulu inse cu adausulu acel'a, ca nu la Alb'a-Iuli'a, ci la Sabiu.

Propunetoriulu Nemesiu observéza ca încátu pentru locu nici densulu nu insista numai pre lângá Alb'a-Iuli'a, ci se invoiesce si cu Sabiuulu cá locu de adunare.

Pre lângá propunerea acést'a se dechiara si dlu Mezei, carele si-a retrasu propunerea sea, Axente, Elia Macelariu, I. Hanni'a si Vis. Romanu.

D. Codru Dragusianu observéza ca a decide cá sa ia românii parte la pregatirile alegeriloru e de prisosu, pentru ca aceste eo ipso se facu si in unele párti s'au si facutu.

Cându erá sa se puna propunerile la votu se vede, ca parerile nu suntu in chiaru asupr'a pártiei celei dintáin a propunerei dlui Nemesiu si fiindu tempulu fára inaintatu adunarea decide continuarea desbaterei pre diu'a urmátória.

In 24 Aprile la 4 óre dupa amédi se deschide a dóu'a siedintia si pentru ca propunerile si parerile sa niba o consistintia mai buna, conferintia alla cu cale a alege unu notariu ceea ce se si face alegendu pre dlu adv. I. Pred'a.

Incependu-se desbaterea asupr'a propuneriloru discussiunea se reinvia cu acel'a-si focu cá in diu'a premergátória. Avocatulu Iosifu Puscariu, vedendu diferintia de opiniani, invita din unele párti asupr'a propuneriloru, si formuléza de nou propunerea din diu'a precedentá, si o preciséza in punctele dupa cum amu comunicat'o noi in nrulu precedentu cá conclusu.

DD. Mezei si Axente combatu iérsi competintia conferintiei de a aduce concluse valide pentru natiune. Repetirea acést'a, carea erá sa derive cestiunea de nou pre terenulu formálu, da ansa la o desbatere combatátore din mai multe párti. In intielesulu acest'a combatatoriu vorbescu d. adv. I. Puscariu, d. prot. Ioanu Ratiu (Hatiegu).

Dlu prot. I. Hanni'a combatu legalitatea conferintiei carea eri a fostu numai amicale, astadi vede ca are si notariu, ca tóte ca densulu aru fi fostu inca eri de parere cá sa remana urma despre cele ce se desbatu aici. Recunósce momentuositatea situatiunei si doresce, cá natiunea sa procedá solidariu, de-si nu tiene solidaritatea decátu de aceea cum a intieles'o Stravoiu. In fine e pentru propunerea lui Nemesiu.

Diamandi Manole regreta, ca vede atât'a interesu de formalitati si asiá putienu interesu de cauza; ori unde se va aduná alta adunare se voru gasi ómeni, cari potu sa gaséscá manciatá in cele formale. Atunci unde ajungemu? Acolo ca nu putemu esi din situatiunea cea intunecata in carea ne aflámu si in carea unii clarissimi voru in adinsu sa ne tiena. Sa nu mai vina nimenea cu apelári la veteranitatea loro, cáci amu vedietu veterani de acei'a, cari de câte ori erá bastimentulu natiunei in periculu in locu sa vina si sa spuna ce e de facutu, se ascundeau si-si rezervau rolulu numai de a criticá mai tárdiu pre altii. Acum sa vina veteranii déca voru sa ne foloséscá cu intielepciunea loro, sa ne luminedie celu putienu, ca noi cesti tineri gresim, déca voim cá sa ne eloptámu drepturile nóstre acolo, unde ni se da ocaziune. Elu nu cauta cu ce forme amu venitu aci, ci cauta o idea chiarificátore in situatiune si acést'a, déca aru esi nu

FOISIÓRA.

Eruptiunea Vesuvului.

Dóce-dieci de seculi a repausatu vulcanulu puternicu, pána ce nimici cu suflarea sea de focu decóra Campaniei, adeca cetátile Pompeii, Herculaniu si Stabia. — Tienutulu numitu erá inainte de 5 Februaru a an. 63 partea cea mai frumósa a Campaniei. — Inainte de eruptiunea din an. 63 corón'a de stánci a Vesuvului erá incungiurata de gradinilo si ville cele mai frumóse. — Pre cându domniá inse deasupr'a o frumsetia paradisiaca, in inim'a vulcanului fierbe Lav'a cea ardienda; eruptiunea ce urmá fu fárté teribila si nimicítore. — Dupa ce a nimicitu cele 3 cetáti, repausá 16 ani, adeca pána in Novembre a an. 79, din care tempu ne amenintia in continuu.

Eruptiunea carea a descris'o Plinius cu coloru asiá de vie, urmara altele numeróse asiá d. e. in anii: 203, 471, 512, 550, 672 si 993. — Eruptiunile din anii 1036 si 1631 au fostu mai alesu teribile, perdiendu-si la cea din urma 10,000 de ómeni viét'a. — Intre eruptiunile cele 6 a secululu alu 18 durá cea care incepú in anulu 1754 cu intrerumperi putiene mai 6 ani intregi si desfundá 12 cratere nóue.

In anii 1779 si 1794 patimí multu prin Vesuvu cetatea Pienza. — Torre del Greco fu de 11 ori nimicita si totu-déun'a reesi de nou din câmpurile de Lav'a.

La eruptiunea última a secululu trecutú avú Lav'a o latime de 600 de metre, si o grosime de 6 metre. Intre eruptiunile secululu presente suntu a se amintí cele din anii 1820 si 1860.

La eruptiunea presenta ce se incepú in 23

Aprilu c. n. fura mai intáin amenintiate cetátile Torre del Greco, San Sebastiano, San Giorgio da Cremano si Torre dell' Annunziata.

Inainte inse de a enará catastrof'a, credu ca nu va fi superflu, déca voiu aduce spre orientare nisce date topografice.

Torre del Greco si dell' Annunziata, cea dintáin cu 500, cea última cu 15,000 de locuitori, suntu situate pre partea Vesuvului de cátra Castelamare. Cetatea prima nu e departe de mare, din care cauza se si afla in giurulu ei ville opulente a baroniloru de bursa italieni. — Torre dell' Annunziata e 20 de kilometre departe de Neapolea, iérsi cu ville frumóse.

San Sebastianu jace pre cóst'a Vesuvului, 11 1/2 kilometre departe de Neapolea, cu 200 de locuitori. San Giorgio a Cremano numera 3691 de locuitori si e cu 2 kilometre mai aprópe de Neapolea; aci locuescu Neapolitanii avuti cátra tóma.

Eruptiunea incepú in 23 Aprilu la amédi, fára de a se vedé deasupr'a vulcanului cá de alta data vre-unu semnu amenintiatoriu. La 3 óre dupa amédi curgea dejá Lav'a din diferite destupaturi, sierpuindu-se pre cóst'a muntelui, si aprindiendu in cursulu seu ici colea câte ce-va, tocm'a cá cându s'aru aprinde luminile unai amfiteatru imensu un'a dupa alt'a. Nóptea urmátore fu fárté frumósa, luna erá in splendórea sea, marea erá de totu lini-scita, inse in totu tienutulu se parea totusi, cá cându aru fi ce-va, ce silea natur'a a-si retiené tremurându resuflarea sea.

Eruptiunea adevérata incepú Vineri in 26 la 4 óre dupa amédi. Prospectulu co-lu potea avé fia-care erá frumosu inse teribilu; mai alesu nóptea. Vulcanulu típá din internulu seu intre detonatiuni teribile focu si dupa aceea o plóia intréga de petri ardiende intrerumperdu acést'a din cându

in cându prin fulgere grandióse. Din verfulu muntelui se sierpuí Lav'a cea rosia cá carimulu in o multime de riuri; cursulu ei erá greu de observatu, pentru ca numai ici colea esiá foculu internu din ea. — Ceriulu 'si perduse puritatea de cristalu; aerulu nu se miscá de locu; o tacere mare si infiorátore domneá preste totu. — De-odata se descepta muntele la finea craterului; urmá apoi o massa de focu carea crescea din secunda in secunda, pána ce impregiurá vulcanulu cu o montaua mare de focu, ce se radicá la o inaltime grandiósa. — Intr'acea stá in vale marea liniscita; numai reflectiunea i dedú o colóre de sânge. — La 4 óre diminétia de odata cutremurá aerulu prin o detonatiune mare; muntele erá intregu ivalitu in focu; lav'a incepú a se impreuná si a curge totu mai tare. — Unu nuoru imensu de fumu intunecá acum ceriulu si unu mirosu nesuferitu de sulfuru si nafta amenintá viét'a celoru din apropiere. — Nuori rosi cá sâng-le impleau firmamentulu intunecatú; — pamentulu se cutremurá; toti locuitorii fugira tremurându si unii plangându cátra Neapolea. —

In 26. se dusera in capitala cei morti si raniti; morti erau de totu putieni, raniti mai multi, intr'acesti din urma si o englesa. Cu drumulu feratu venira in continuu sute de cei fugiti, mai alesu din Torre del Greco. — Vulcanulu lucrá intr'acea totu mai tare; sér'a lu incungiura unu nuoru desu si alburu. — Pre la 8 óre incepura detonatiunile a castigá putere fárté mare; lav'a curgádo nimici o parte din San-Sebastiano. — Nóptea ajunsera detonatiunile gradulu supremu; chiaru in Neapolea, in piati'a „Cavour“ venira ferestile in miscare. In 27 diminétia se stinse de odata totu foculu si o negura alburia circundedú muntele intregu. — Sér'a incepú o plóia désa de cenusia négra, care ingreuná respirarea fárté tare si escitá voi'a de a vomá. — In 28 plóua iéra-si cenusia; prin Nea-

din o adunare, dara dela unu singuru omu, deca va vedea ca este salutaria, o primesce. Aduce exemple din istoria, cum cate unu geniu ca Napoleonu I, Cavour, si alii, deca au avutu o idea mare, lumea nu a cautatu ca din adunare ese seu dela unu singuratecu, ci ea si-o au apropiatu si au lucratu in intelesu ei. Noi, deca nu suntemu geniuri, sa desbatemu lucru, din desbateri se va lamuri o idea, carea sa o primimu de buna, si dopa aceea sa facemu ce-va si sa nu mai stamu ca turcusa si sa dicemu: ce vavoi Allah!

D. Dr. Glodariu intra in cestiunea passivitatii si activitatii.

D. Puscariu adv. dice ca conferintia sa remana pre langa propunerile cari sunt, caci deca s'aru demite la o desbateri asupra activitatii seu passivitatii aru trebui sa decurga desbateri celu putienu doue septamani, pentru ca sa putemu rescoti totu ce s'a scrisu prin diurnale de vre-o trei ani inoche in materi'a acest'a. Privindu cele ce s'au scrisu prin diurnale de destulu de cunoscute publiculu, crede ca este bine ca sa desbatemu propunerile ce stau inaintea conferintiei si asupra lor sa se decida.

Dlu Dr. Boreia este de aceea-si parere. Reflecteza si asupra argintiei de a ne decide, pentru ca tempulu fatia cu alegerile dietali e forte scurtu. Este dara cu atat'a mai vertosu pentru desbateri propuneriloru si decideri asupra lor. Ceea ce privesce parerea sea propria, ca adeca pre langa care propuneri sa fia, densulu declara, ca este pre langa a adv. Puscariu. Amanarea aru face numai ca lucrurile sa remana si mai departe in suspensio dopa cum au remasu pana acum. S'au mai incercatu a tiené conferintie si s'au tienutu, dara fiindu ca s'au totu decisu amanari, nu s'a facutu nimic'a si se pare ca acest'a au fostu si tien'a unori domni, ca lucrurile sa se totu amane. Sa se proceda la alegerile dietali, sa se alega deputati si apoi ei in o adunare generale a reprezentantiei nationei intregi ori cum voru afla de bine si voru formula modulu de procedere.

Propunerea dlui Nemesiu de-si este aproape de a lui Puscariu nu o pote primi, caci aru aduce confusione, deca pregatimu pre alegatori la alegeri si apoi ierasi i-amu retrage dela acelea, deca adunarea, carea aru avea a decide sa damu votu la urna seu ba? nu s'au efectuitu, de care dopa cele trecute ne putemu teme, apoi cei pregatiti la alegeri ce aru face? Chaosula in natione aru fi mai mare.

D. E. Macelariu sustiene parerile lui Mezei si Axente in privintia unei conferintie si acum e pentru propunerea lui P. Nemesiu.

Dlu Vis. Romanu Atinge diferintia intre

polea era asiá de multa, incatu nu se mai audidu carosele pre strade, cu tote ca amblau cu sutele. — Vulcanulu tipá fulgere in forma de legaturi de rachete. — Numerulu victimeloru eruptiunii nu e inca constatatú oficiosu. — Se vorbesco, ca aru fi numai 30 morti. — Prefectulu neapolitanu, Marchese d'Offlito desvoltá o energia si activitate demna de recunoscintia, spre a afla locale pentru cei ce au trebuit sa parasca tienutulu periclitatu, si spre a dá ajutoriu celor raniti. — Regele voi sa cerceteze in 28 insusi locurile amenintiate, inse cei din giurulu seu 'lu rogara a nu se espune periculu, caci vulcanulu potea incepe in totu momentulu iera-si a tipá lav'a cea periculosa. — La rogarile aceste remase regele; se tramise inse primulu oficeriu de ordonantia cu unu colonelu si unu majoru spre a referá despre stricaciunile facute. — Prefectulu, cuestorulu s. alii cercetara San-Giorgio, Resina, Portici si Torre del Greco; in San-Sabastiano nu potura intrá de lav'a ce era adunate. — Despre stricaciunile intemperate inca nu suntú date sicure. — Torre del Greco si dell'Ananziata, n'au patimitu multu; in San-Sabastiano lucrá lav'a mai tare; acolo se resturná turnulu bisericei, ingropandu in ruinele sele la 40 de omeni. — Pollina si Ponticelli scapara de totu. — Aceste doue sate forma lini'a 2. de aperiare a Neapolei. —

Scirile din 29 Aprilie ne spunu ca vulcanulu e liniscitu si ca locuitori multi s'aru fi reintorsu la vetrele lor, spre a radica din lava iera-si cele trebuinciose. —

Telegramele din dilele die urma anuntia ca e departatu ori-ce periclu. —

Viena, Maiu 1872.

Valeriu Ardoleanu.

passivisti si activisti si dopa cum cunosce densulu aceste doue parti nu porta numele cela adeveratu, ca passivistii dopa parerea densulu suntú activi, (se pote) activistii inse nu au esoperatu nimic'a. Densulu i boteza si pro unii si pro alii altu-felin si adeca activistii dopa densulu suntú „unionisti“ si passivistii „nationali.“ (Aci se incepe unu sgomotu plinu de indignatiune, unii voru sa-lu intreprumpa, alii sa se oprésca de a mai vorbi, o voce: sa-lu ascultamu sa vedemu ce dice; indignatiunea asupra unei insulte asiá fatisia scose pre unii barbati asediati de altmintrea din flegma). Deci fiindu ca aici suntú multi activisti nu se invoiesce a se decide nimic'a, caci ceea ce are sa se decida se va decide in altu locu, unde densulu este sigur ca iera va invinge passivitatea (sgomotu). Cu tote aceste este pentru propunerea lui Nemesiu.

Dlu P. Nemesiu si sustiene partea prima a propunerii sele.

Dlu Dr. Pecurariu arata in o vorbire in adeveru frumoasa deosebirea intre activitate si passivitate, pre cari parti densulu le crede ca purcedu totu din simtieminte curate nationale. Cea dintaiú este principiulu de a luá situatiunea de fatia asiá cum este si a nisci a esoperá drepturi cu cari sa ne putemu desvoltá, si dela cari statulu asiá precum este nu ne opresce. Passivitatea este negatiunea de a face ce-va in situatiunea de fatia pana atunci, pana candu nu se va schimbá acasta situatiune. Venindu la autonomi'a Transilvaniei o tratéza din punctu de vedere de dreptu publicu si arata ca acest'a nu impedece pre nimenea de a aparé in diet'a Ungariei si de a lucrá acolo unde e reprezentata Transilvani'a pentru dens'a. Atrage atentiunea ca trebuie deosebitu iatre dreptulu de statú si dreptulu nationale, care la noi romani se confunda adese-ori. Deputatii romani potú sa ia parte la dieta, caci candu vedu ca e periclu potú ei veni de acolo acasa, deca cugeta ca e mai bine asiá. Dlu E. Macelariu la 1867—9 a fostu in diet'a Ungariei si candu nu i-a mai convenitu a venitu acasa si a facutu conferintia dela Mercurea. Reflecteza criticandu acasta conferintia si respunde acelu ce apeléza la betranetiele lor, ca ce crima e aceea, e deca cine-va e june? mai crima este candu cine-va incaruntiesce numai in intrigi si desbinari nationale. In fine este pentru propunerea dlui adv. Puscariu.

Dlu E. Macelariu spune ca in ce necezu era nationea si densulu la 1869 si acum sa vina unu Dr. Puscariu sa dica ca candu nu i-a mai convenitu a siede in dieta a venitu acasa.

D. Dr. Pecurariu reflecteza ca deca i-a mai convenitu sa siede in dieta si n'a siediutu a lucratu in contr'a convingerei.

Dlu prot. Ratiu regreta ca intr'o adunare a carei scopu momentosu este ajungere la o intelegere fratiésca asupra procederei nationale sa se afle unu d. Vis. Romanu, care sa arunce suspiciunari si discordii in inimile romaniloru si care sa ne proocesa inainte ca nationea nu se va pute intelege asupra modulu ei de procedere. Este tristu, forte tristu, candu omeni, cari se tienu de inteligentia si vinu sa atitie spiritele in locu sa le domlesca. Spriginesco in fine propunerea advoc. Puscariu.

Dlu Dr. Puscariu accentueza ca activitatea este o convingere formala acum de mai multi ani si sustiene propunerea adv. Puscariu.

Dlu I. Popescu dice ca intre cele trei propuneri (voci: numai doue) a lui Nemesiu e cea mai corespundetorie, pre carea o si spriginesce.

Dlu Stravoiu dovedesce ca passivitatea nu e practicabile si nu s'aru ajunge nimic'a prin ea, pentru ca si deca emu reveni iera la o dieta autonoma transilvana majoritatea ce li-aru dá legea electorale, dopa cum o postescu romani, aru fi in contra romaniloru, si aceea aru volá uniunea nu cá pana acum sine nobis ei nobiscum. Practicabilitatea propunerii lui Nemesiu nu o afla nici densulu din motivele ca ce intelesu aru avé pregatirile electorali candu nu s'aru poté tiené o alta conferintia? E pentru propunerea adv. Puscariu.

Dlu Diamandi Manole reflecteza dlui V. Romanu in termini aspri, ca au suspiciunatu pre omeni de aceia, cari nu au nici unu motivu cá sa nu lucre dia convingerea lor. Brasiovenii au datú dovedi ca suntú romani buni, nu cu vorbe late, dara prin fapta. Pre astfelu de omeni sa-i suspiciunedie cine-va ca suntú unionisti si nu suntú nationali!

Se incheia desbateri si se punu propunerile la votu, cari acum cu un'a venita din partea dlui Glodariu erau trei, inse nici, un'a contr'a activitatii.

Cesta din urma era aproape de a dlui P. Nemesiu. Votarea e nominale. Se voléza mai intaiú asupra propunerii dlui adv. Puscariu si se primesce cu tote voturile afara de patru.

Indata dopa acest'a se alege unu comitetu in intelesulu conclusulgi, si Dr. Puscariu multimesce in termini alesí presidiulu pentru bun'a si intelegt'a conducere.

Eveneminte politice.

Dupa o vacantia de trei septamani, adunarea dela Versailles se deschise eri, 22 curinte. Mai nainte d'a se separá, adunarea negliase de a-si fisá ordinea dilei, de aceea prim'a seditia fu forte scurta. Incidentele principale fu o interpelare a dlui Raoul Duval, relativa la coletori'a d-lui Gambett'a. Interpelatoarele nu insista asupra discursuriloru d-lui Gambett'a, ci asupra partii ca unii din magistratii — municipali spre exemplu primarele dela Havre — au asistatu la banchetele date in onorea sea.

Parti'a monarchista se ingrisesce forte multu de populatiunea mereu crescenda a d-lui Gambett'a.

Multi deputati recunoscara ca intr'ensulu esista stufa de unu omu politicu; se cetesce cu o atentiune ne'nterrupta diurnulu seu „La République française“, care dopa cum se pote convinge ori-cine, actualminte e unulu din cele mai bune din pres'a parisiána.

Trei cestiuni au sa ocupe adunarea in period'a actuala: legile financiare necesarie pentru acoperirea bugetulu; legea militara si legea pentru instructiunea primara si pentru reform'a facultatiloru, cu principiulu libertatitii invetiamentulu superioré. Aproposito de instructiunea primara, s'a luatú forte multu in bogare de séma discursulu ce d. Guizot a pronuntiatu intr'o intronire a protestantiloru; celebrulu doctrinariu s'a pronuntiatu in favorea invetiamentulu obligatoriu si laicu; catu despre gratuitate, crede ca ea e inutile, de ore-ce e asigurata ori-cari sermanu care reclama binefaceriile ei. O mare dificultate a obligatiunii e lips'a de scóle in unele tienuturi ale Franciei; se calculéza ca, spre asicurarea eficacitatitii obligatiunii, aru trebui sa se creeze in Franci'a cá la 20,000 scoli nóae, si uniu bugetu atatu de incareatu cá alu Franciei nu se mai potú impune nóue sarcine.

Scirile din Alsaci'a suntú mereu forte bune pentru Franci'a si forte neplacute pentru germani: orasiulu Colmar a tramisu d-lui Thiers o suma de 18,000 franci pentru liberarea teritoriulu. La Mulhouse, marele familie industriale din orasiu au optatu pentru nationalitatea francesca. Diurnalele germane suntú disperate de acestu patriotismu neclintitu.

Ocuparea unoru departaminte e de buna-séma pentru Franci'a o sarcina forte grea, dara e destulu de stanginitore si pentru germani; disciplin'a sa slabesce forte multu in corpulu armatei de ocupatiune; soldatii se petrencu de ideile de egalitate cari domnescu in societatea francesca; soldatii nu mai permitu de catu abia oficiariloru dreptulu de a-i bate; marturi oculari mi-au naratu in acasta privintia nisee fapte curiose.

Tote astea voru contribui negresitu a grabi desiertarea teritoriulu francescu de germani. Atatu mai bine.

Istori'a secreta

a resbelului franco-germanu.

Sub acestu titlu publica diurnulu „Times“ din Londonu unu articulu alu uniu corespondinte francescu din Parisu, care promite a nará „adeverat'a istoria a negociatiunileru, cari s'au terminatu cu primirea candidatitii pentru tronulu Ispaniei din partea principelui Leopoldu de Hohenzollern“ si care mai adauga: „acestu raportu va arunca o lumina definitiva asupra eveneminteloru aniloru din urma.“ Lu reproducemu si noi, dopa diurnulu „Patri'a“, fiindu ca prevedemu ca acestu articulu va calatori prin tota pres'a européna:

... In anulu 1869 guvernulu ispaniole se afla intr'o situatiune forte critica. Ispani'a cautase pretutindenea, cá sa gasésca unu principe bunu pentru tronulu seu, dara tote silintiele sele fara in vanu. Mándria ispaniole se revolta in faci'a acesteii umiliatiuni, si potentatii vedeau apropiandu-se momentulu, candu unu regime sub principele Alfonso devenea ultim'a ancora de scapere. Atunci deputatulu Salazari Mazedo se decisu a merge la Sigmaringen si a sondá pre principele Antonu, pre

care-lu cunosea personalminte, in casu de a se oferi corón'a fiului seu Leopoldu. Elu nu confiasse nimenu acestu planu. Principele Antonu erá fôrte surprinsu, dara nefindu dispusu a intrá in negociatiuni cu unu simplu deputatu, respinse propunerile sele, si Salazari se înturná cu unu refusu. Apoi se duse singuru la Prim, si i comunica incercarea si nereesit'a planului seu. Mai târziu inse reveni asupr'a planului seu, si reesi a primí dela Prim o scrisóre de recomandatiune cátra comitele de Bismark, spre ai poté espune faptulul si a dobândi concursulu seu. Salazari tramise scrisóre comitei-lui, dara se întorse la Madrid fára a fi vedutu personalminte pre presiedintele cabinetului prussianu. Astu-feliu trecora trei luni, si in Marte 1870 comitele ee Bismarku scrise, dupa cum observa cu dreptu cuventu ducele de Gramont, o epistola lui Prim, in care se scusa ca n'a potutu primí pre Salazari si nu a respunsu la scrisóre a lui Prim, declarându ca a fostu impedecatu atátu din caus'a sanatát-ei, cátu si din caus'a multeloru afaceri ce avea. Postscriptulu acestei epistole, care esplicá insemnatatea ecestui actu, contineea urmatórele: „Déca mai engetati inea la cestiunea, care forméza obiectulu principale alu epistolei, si la care respundu printr'acést'a poté ne vomu potea intielege.“ In urm'a acestei epistole, s'au mai bine acestui postscriptu, maresialele Prim roga dara pre Salazari a se duce téra-si la Berlinu cu o a dóu'a scrisóre cátra Bismark. Salazari sosí in Aprilie la Berlinu si avú de asta-data o lunga intretienere cu Bismark; dupa aceea elu se grabí a se reintórce la Madrid. Prim credea dara, ca s'aru poté face o nóua incercare la Sigmaringen, si Salazari plecá din nou cu o epistola fôrte urginte a maresialului cátra principele Antonu. In Iunie, Prim se retrase la mos'a sea la muntii din Toledo, pentru a departá ori-ce banuie-la de negociatiuni. In acel'a-si tempu comunica ambasadorelui de Parisu, ca va veni la Parisu, sub pretestu de a regulá óre-cari afaceri, in realitate inse, pentru a luá mesurile convenite intr'o afacere de mare importantia si a vorbí cu imperatorele. Maresialele erá evidentu convinsu ca secretulu se va pastrá, si sperá a nu veni in necesitatea de alu revelá, inainte de a fi primitu consentimentulu lui Napoleonu III.

Salazari sosí la Sigmaringen, si primí pre bas'a consimtiementului prussianu si concursulu lui Prim, si consimtiementulu principelui. Elu se întorse cu grab'a cea mai mare la Madrid, asepta aici in zadaru trei zile pre Prim, apoi ne mai putendu se tienea in mándri'a sea, comunica faptulul lui Zorill'a si Topete si astu feliu se revelá secretulu. Scirea se respândi cá f'igerulu prin tóta tiér'a, si o depresia insciéntia pre Prim in ce periclu lu adusesse neglígenti'a agintelui seu. Elu se întorse indata la Madrid si primul pasu ce facú, a fostu demissionarea ministrilor, cari n'an sciutu se conserve secretulu ce li se confiasse. Elu intielese inse curendu, ca prin asta mesura alimenta numai scomotulu, ce se respândise dejá, si se determiná a aduce lucrulu la o decisiune repede. Tramise dara pre unu delegatu la Sigmaringen, si espediadia in acel'a-si tempu o epistola ambasadorelui ispaniole dn Parisu, in care i esplica starea lucrurilor si cerú midilocirea sea. Ambasadorele inse, amicu personale alu imperatorelui si initiatu in opiniunile guvernului francez, response prin demissionarea sea, anunciându inea lui Prim ferm'a sea decisiune de a combate in cortesi candidatur'a principelui Leopoldu. Totu in acel'a-si tempu scrise, fára se accepte responsulu guvernului seu, o epistola urginte principelui Antonu de Hohenzollern in care i espunea tóte periclele si desavantagiile ce aru potea resultá din candidatur'a fiului seu, pentru Spani'a, Franci'a si Germani'a.

Aici incepe campani'a diplomatica a guvernului francez, care s'a deschisu prin depesi cunoscute la 4 Iuliu dupa comunicari din diferite párti. Contr'a declaratiunei duclui de Gramont, care asigura ca guvernulu francez aru voi sa evite resbelulu, iéta ce dicea ambele depesi ale lui Beneditti din 13 Iuliu: „Regele me autorisá a anunciá pre guvernulu imperiale, ca consimte la acésta decisiune,“ si trei óre mai târziu: „Regele consimte a dá aprobatiunea sea fára reserva la renuntarea principelui de Hohenzollern.“

Prussi'a procura, dara — dice corespondintele diuariatului „Times“ — Franciei pretestulu, déca nu pentru evitarea, dara celu putieniu pentru amenarea unui resbelu; si ori ce omu impariale din lume va privi nefundat'a fabula a ofensarei ambasadorelui

francesu, in urm'a cárei'a Franci'a a turburatu pacea, cá o crima din cele mai mari a temporiloru moderne. Negresitu, déca Salazari aru fi pastratu secretulu, déca Prim s'aru fi dusu in Franci'a, déca aru fi ascultat si intielesu consiliulu ambasadorelui spaniole, cum ca pretensiunile principelui Leopoldu aru deveni periculóse pentru pacea lunei, si déca aru fi facutu in retrogradulu secretu misteriósele sele negociatiuni, atunci aru fi trebuitu sa multamimu lui Dumnedieu, ca unu conflictu asiá ameniatoriu s'aru fi perdutu inea in léganu; inse nu probédia acésta possibilitatea, ca strigatelo de iritatiune ale diplomatiloru imperiali au fostu mai multu caus'a raneloru, ce s'au datu vanitátiei loru de efectulu ofensarei natiunei intregi? Diplomati'a imperiale a fostu inelata inaintea lunei intregi, si totu sângele ce s'a versatu, de atunci si pána acum, nu este suficiente, cá sa stérge in ochii loru rusinea ce au patitu!

„Noulu curiero románu.“

Varietáti.

*** Tinerimea studiósá din Sabiu va serbá si in anulu acest'a cá si in altii diu'a de 3/15 Maiu in modulu obicinuitu; sér'a productiune si petrecere confidentiale in sal'a din gradin'a Gerlitiana. Celoru interesati, la carii nu voru ajunge bilete de invitare spre sciéntia! —

*** (Bonapartii facu bani din ori-ce.)

Se va pune in vendiare la 9 Maiu, in Londonu, colectiunea strensa la Palais-Royal de principele Napoleonu, o colectiune fôrte insemnata de anticítati egiptene, grece si románe; curiositáti o mare valóre, din epoc'a renascerei; in fine tabeluri mai tóte desemnate de celebrii italiani, dintr'alu XV si XVI-lea seculu.

*** Cu ocasiunea inchiderei sesiunei legislative, guvernulu ungaru a publicatu unu raportu asupr'a acteloru dela venirea la putere a cabinetului actualu in 1867, si pána astadi. In elu gasimu câte-va amenunte destulu de curióse asupr'a dezvoltarei banceloru si stabilimenteloru de creditu in cursulu acestei període.

Astu-feliu, in 1867, tiér'a intréga nu posedá de cátu 4 banci. Astadi se numera 68, afara de cele 28 stabilimente de acel'a-si feliu gal'a a se organizá in acésta luna Aprile, 1872.

In 1867 esistatu 56 case de economie in jumetatea transleitana a imperiului austro-ungaru; astadi numerulu loru se suie la 175, afara de alte 70 gal'a a se organizá.

In 1867 depozitele acestoru institute erá de 43,000,000 fr.

In 1867 societatile de asicnrare ungare erau in numeru de 6; astadi suntu 15, afara de alte 27 agentie autorizate de societáti de acel'a-si feliu, cu resiedinti'a in Austri'a.

* Viéti'a unui jurnalistu in Californi'a. — Se scóla la diece óre, se imbraca, si ia pelari'a petrunsa de siése la siepte gáuri de glontiu si merge la restaurantu sa dejune. Dupa dejunu, plecá la biuroulu jurnalului cá sa véda foile dilei, si vede ca intr'un'a este tractatu de miserabile, intr'alt'a de mincinosu, si intr'alt'a de siretu; zimbesce la ide'a glumétia ca are ce-va de lucru, umple vre-o trei foi albe, (cáci are totu-déun'a la indemána dóue séu trei teste spre a nu perde tempulu) le tramite cui de dreptu, si se pune a scrie unu articulu de fondu, cându deodata e derangiatu de vre-unu impertinentu din care cauza se vede silitu a-lu dá afara. — La prándiu afla ca foitiele sele au fostu primite, si la trei óre, are o afacere de acésta natura sa reguledie pre marginile márei; se duce, omóra adversariulu si vine sa prándiesca; se întórce la biuroulu jurnalului, pre drumu intalnesce o certa poporena, de unde scapa cu mare anevoia fára egárieturi séu ráni; ajunge la sanctuarulu seu, si gasesce o machina infernale pre mésa, o ia si o arunca pre feréstra, scrie unu celu dintáiu San-Francisco asupr'a riformei morale si plecá la teatru; atacatu de trei ómeni, omóra doi si pre celu de alu treilea lu conduce la statiunea politiei celei mai apropiate. Intra in birou la unspre-diece óre, trantescce unu omu ce se încerca sa-lu fure; omóra unu cáne reu cu o pétra de pavagiu, risca de a fi sdrobotu de o gabrioleta si vede pulpan'a hainei sele taiéta, primesce in pelari'a

sea de castoru si chiaru pre pragulu usiei sele dóue glóntie, se felicita inchidendu usi'a de noroculu ce a avutu de a scapá sanatosu si nevatematu din atátea iutemplári, scrie pána la 2 óre dupa mie-diulu noptiei, apoi se culca si dórme fára vise pána a dóu'a dí de diminétia. „Poporulu.“

*** Dupa rapórtele mai multoru spitale din Vien'a, versatulu si tifusulu iau din nenorocire unu caracteru din ce in ce mai endemicu in capital'a Austriei.

*** Slabiciuni ale unoru personagie cunoscute. — Regin'a Elisabeta la mórtéa sea, lasá trei mii rochii diferite, si mai multu tempu in ultimii ani ai vietiei sele, nu putea sa sufere vederea unei oglindi, spre a nu vedea in trena incetiturile obrádiului. — Marele filosofu Descartes se ocupá prea multu cu perucele sele si avea totu-déun'a cá reserva in cabinetulu seu; acestu esemplu de vanitate lumésca fu imitatu si de Richard Steele, ce nu cheltuiá nici odata mai putieniu de patru-diece guinee, pentru cumpararea vasteloru sele perece negre. — Mozart, ai cáru peri blondi erau prea frumosi, i purtá lungi si falfaindu pre umeri, si legati la spate cu o pandlica colorata. — Innocent'a fútitate a sermanului Goldschmith si istori'a Redingotei sele ca flórea persicului, au devenitu mai proverbiali. Dupa Samuel Johnson Popa ajunsese a avea despre sine o asiá de inalta opinie, ca se credea cu complésentia cá unulu din stelpii sistemului lunei. — Napoleonu I tragea mare vanitate din miciorimea piciorului seu. — Salvator Ros'a se punea de mai multe ori in paralelu cu Raphaelu si Michaelu Angelu, afirmandu ca celu dintáiu erá secu, si celu do alu doilea lipsitu de delicatetia. Raphaelu la rendulu seu, erá gelosu de glori'a si talentulu lui Michaelu Angelu. Kotzebue erá asiá de mandru si invidiosu, ca nu putea suferi lângá densulu nici o persóna celebra, chiaru déca aru fi fostu representata printr'o statue séu tablou. Viéti'a lui Lord Byron n'a fostu decátu unu esemplu de egoismu dela inceputu pána la sfersitu. Erá mandru de geniulu seu, de rangulu seu, de misantropri'a sea, si chiaru de viciele sele, si mai in particularu erá mandru de iscusinti'a in a mania calulu si de frumseti'a mániloru sele. Spinos'a i placea sa védia lupt'a páieniloru, si ridea de-si tienea cóstele, cându contemplá acésta bataia a insecteloru. — Cardinalulu Recheleu abandoná de ordinariu operatiunile sele politice spre a face exercitii violente. Conte de Gramont, lu gasi intr'o dí sarindu, in companie cu servitoriulu seu, spre a vedea care din doi se inaltea mai susu. — Moise Mendelsohn supranumitu Socratele israelitu, i placea a se dá in voi'a onoru meditatiuni profunde, panendu-se la feréstra, spre a numerá olanele acoperementului vecinu. — Goethe tienea la densulu unu sierpe domesnicu, dara avea mare aversione pentru cáni. — Olivier Cromwell lasá la o parte seriositatea sea puritana, si jucá de a bab'a-órb'a cu fetele si servitori sei. — Cowper crescea iepuri de casa, si fabricá in momentele de repausu colovii de paseri. — Innocent'a distratiune a lui Carolu II consistá a cresce in parculu de San-James gáini si trupe numeróse, de catielusi ce pórtá inea numele seu. (Kny-Carolu). — Beethoven, i placea a dá din picióre in apa rece la ori-ce óra, pána cându eamer'a sea se transformá cá intr'unu, lacu, si ap'a incepea a curge printre parchetu in etagele inferióre; adesea sér'a si diminéti'a, percurgea câmpiele umede de róua, fára incaltiaminte séu ciorapi.

*** Berlinesii nu mai vorbescu nemtiesce: vorbescu unu dialectu francez, amestecat cu vorbe nemtiesce, cu o pronuntia particulara care le e cunoscuta.

As'ta ve mira? Admitemu cá faptulul, presintatu sub acésta forma, sa ve para ciudatu; cu tóte acest'a in Berlinu lumea nu se mai spaziert, ci se promenirt (plimba). In locu d'a merge mittagessen, se duce dinren (sa prándiesca); déca cine-va calca pre altulu pre picioru, nu i se mai cere Entschuldigung, ci pardon (iertare). Cându se despartu si dícu adieu, ceea ce in alte párti se dice adee! Ómenii pórtá haine carirt, pestritie, séu rayirt, vergate; câte odata le-au melirt (amestecat) cu diferite colori. Dupa ce au courtisirt (curtat) o dama auf der galantesten manier) in celu mai galantu modu) cutezi a riskiren sa solíciti din rendez-vous si asiá mai incolo. „Le Temps.“